

พ ร ะ ภั ท ทิ ย เถ ร ะ

ผู้ใดตัดความข้องทั้งปวงแล้ว
บรรเทาความกระวนกระวายใจได้
ผู้นั้นถึงความสงบใจ เป็นผู้สงบระงับ
ย่อมอยู่อย่างมีความสุข

พระภัททิยเถระ

๓๓

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ พุทธศาสนิกชนที่ตีความตั้งใจศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนของพระบรมศาสดา เพื่อให้เข้าถึงแก่นแท้ของชีวิต ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดคือ บรรลุมรรคผลนิพพาน เมื่อใดที่เราปฏิบัติธรรมอย่างถูกวิธี เมื่อนั้นเราจะเห็นผลของการปฏิบัติได้ทันที โดยไม่ต้องไปรอคอยผลในภพชาติหน้า ถ้าหากเราบออุปสรรคในขณะที่กำลังทำความเพียร หรือสร้างความดี ขออย่าท้อแท้หรือสิ้นหวัง เพราะอุปสรรคเป็นเพียงเครื่องทดสอบกำลังใจของเราเท่านั้น เราจะมีกำลังใจไม่สิ้นสุด ต่อเมื่อได้นำใจมาหยุดที่ศูนย์กลางกาย-ฐานที่ ๗ เพราะตรงนี้เป็นต้นแหล่งของพลังแห่งความดีที่ทำให้ใจของเรามีพลัง ไม่ท้อแท้หรือสิ้นหวัง แต่จะมีกำลังใจที่สูงส่งตลอดเวลา

พระลัมมาลัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต ว่า

“สพฺพา อาสตุติโย เจตฺวา วิเนยฺย ททเย ทธํ
อุปฺสนฺโต สุขํ เสติ สนฺติ ปปฺปยุยฺย เจตฺโส

ผู้ใดตัดความข้องทั้งปวงแล้ว บรรเทาความกระวน-
กระวายใจได้ ผู้นั้นถึงความสงบใจ เป็นผู้สงบระงับ ย่อมอยู่
อย่างมีความสุข”

พระภิกษุติยเถระ

๓๔

ทุกชีวิตที่เกิดมาต่างต้องเจอกับความรอบด้าน ทั้ง
อัคคีภัย โจรภัย ราชภัย และภัยทุกชนิด ยิ่งในสถานการณ์
ปัจจุบันเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ซึ่ง
ส่งผลกระทบไปทั่วโลก ทำให้ได้รับความลำบากในการครองชีพ
ทรัพย์สินสมบัติที่แสวงหามาได้ หรือบ้านเรือนที่ปลูกสร้างขึ้นมา
ต้องพังพินาศไป ผู้คนมากมายต้องมาสังเวทชีวิตจมอยู่ใต้พิภพ
อันตรายของชีวิตเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่เว้นแต่ละวัน

ผู้มีปัญญาจึงได้พยายามแสวงหาหนทางที่จะทำให้
หลุดพ้นจากภัยเหล่านั้น จะได้ไม่ต้องตกอยู่ในทะเลทุกข์อีกต่อไป
โดยเฉพาะการจัดภัยภายในคือ กิเลสที่นอนเนื่องอยู่ในใจ
ที่เป็นเหตุให้เราสร้างกรรม และมีวิบากเป็นผลอันเผ็ดร้อน
ท่านผู้รู้ทั้งหลายจึงไม่ข้องอยู่กับคน สัตว์ สิ่งของ แต่มุ่งจะสละ
ความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ไม่เป็นสาระแก่นสารยึดเอาพระรัตนตรัย
เป็นที่พึ่งอันเกษม เมื่อถึงจุดนั้นแล้ว ก็จะไม่หวั่นไหวต่อภัยพิบัติ
ใดๆ ทั้งสิ้น เพราะในใจมีพระนิพพานเป็นอารมณ์แล้ว

ดังเช่นเจ้าชายสิทธัตถะ ท่านได้สละฆราวาสวิสัยที่
พรั่งพร้อมด้วยเบญจกามคุณ เพราะทรงตระหนักว่า สิ่ง
ที่พระองค์ครอบครองอยู่นี้ ไม่ได้ให้ความสุขอันเป็นอมตะ จึง
สละราชสมบัติมุ่งแสวงหาอภิสมมาลัมโพธิญาณ และในที่สุด
พระองค์ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงสั่งสอนชาวโลก

พระภัททิยเถระ

๓๕

ให้บำเพ็ญอุริยมรรค เพื่อตัดเครื่องร้อยรัดคือ กามโยคะ ภวโยคะ ทิฏฐิโยคะ และอวิชชาโยคะ อันเป็นกิเลสที่ตรึงสัตว์โลกไว้ใน
ภพ ๓

*ในสมัยพุทธกาล มีเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินผู้ปรารถนาจะพ้น
ทุกข์เช่นเดียวกับพระพุทธองค์ พวกนี้ออกบวชเป็นจำนวนมาก
โดยเฉพาะพระประยูรญาติของพระองค์ ได้แก่ เจ้าชายอนรุทธะ
เจ้าชายอานนท์ เจ้าชายภัททิยะ เจ้าชายภคคุ เจ้าชายกิมพิละ
และเจ้าชายเทวทัต มีนายอุบาลี ซึ่งเป็นช่างกลบกลหรือช่างตัดผม
ติดตามไปด้วย

ในวันที่เสด็จออกผนวช เมื่อเจ้าชายทั้ง ๖ พระองค์
เสด็จไปถึงเขตแดนของกษัตริย์พระองค์อื่น ได้รับสั่งให้นาย-
อุบาลีนำเครื่องอาภรณ์ และเครื่องประดับอันมีค่ากลับไป ครั้น
อุบาลีเดินทางกลับไปได้ไม่ไกล ก็คิดว่า “พระราชา कुमार เหล่านี้
ทรงสละทรัพย์สมบัติให้เราโดยไม่ใยดี เหมือนถ่มน้ำลายทิ้ง
การบวชน่าจะประเสริฐกว่าทรัพย์สมบัติเหล่านี้แน่นอน” คิด
ดังนั้นแล้วจึงนำเครื่องประดับและอาภรณ์แขวนไว้ที่กิ่งไม้
แล้วจึงรีบติดตามเจ้าชายทั้ง ๖ ไป เพื่อขอออกบวชด้วย

พระภัททิยเถระ

๗๖

เมื่อเจ้าชายทั้ง ๖ พร้อมทั้งอุบาลีเข้าไปถึงที่ประทับของ พระพุทธองค์ เจ้าชายทั้ง ๖ ได้กราบทูลว่า “พระพุทธเจ้าข้า พวกข้าพระองค์ยังมีทิวณฺนิมานะอยู่มาก อุบาลีนี้เป็นช่างตัดผมรับใช้ พวกข้าพระองค์มานานแล้ว ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงให้เขาบวชก่อนเถิด พวกหม่อมฉันจะได้อภิเวท ลุกขึ้นรับ กระทำอัญชลี และสามีจิกรรมแก่เขา เพื่อลดทิวณฺนิมานะของตนเอง ความ ถือตัวว่าเป็นเจ้าศากยะจะได้หมดไป”

พระลัมมาลัมพุทธเจ้าจึงโปรดให้อุบาลีบวชก่อน และให้ ศากยกุมารบวชทีหลัง หลังจากบวชแล้ว ทุกรูปตั้งใจทำความ เพียรกันเต็มที่ แต่ละรูปได้บรรลุธรรมลุ่มลึกไปตามลำดับ ส่วน พระภัททิยะก็สมปรารถนาเช่นกันคือได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ ท่านมีความปีติสุขเบิกบานใจตลอดเวลา เพราะฉะนั้น เวลาที่ท่านเข้าไปในป่า ไม่ว่าจะอยู่ที่โคนไม้ อยู่เรือนว่างหรือที่ไหนก็ตาม มักจะเปล่งอุทานเสมอๆ ว่า “สุขจริงหนอๆ”

พระภิกษุที่เป็นสมมุติสงฆ์ได้ยินดังนั้น ต่างเข้าใจผิดคิด ว่าท่านคงระลึกรถึงความสุขเมื่อครั้งยังเป็นกษัตริย์เสวยสุขอยู่ใน ราชสมบัติ จึงพากันไปกราบทูลเรื่องนี้ต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์จึงรับสั่งให้เรียกท่านมา แล้วตรัสถามว่า “ที่ท่านเปล่ง อุทานว่า สุขจริงหนอ สุขจริงหนอ นั้นจริงหรือ” พระภัททิยะ ทูลรับว่า “เป็นความจริง”

พระภัททิยเถระ

๓๓

ท่านได้กราบทูลต่อว่า “เมื่อก่อนข้าพระองค์เป็นพระเจ้าแผ่นดิน แม้ว่าภายในพระนคร ได้จัดการรักษาอย่างเรียบร้อย ภายนอกจะจัดการอารักขาอย่างเข้มแข็ง และทั่วทั้งพระนคร มีการดูแลรักษาอย่างดีทั่วถึงเพียงไรก็ตาม แต่ข้าพระองค์ก็ยังมี ความหวาดกลัวอยู่ แต่บัดนี้ข้าพระองค์อยู่ในเพศบรรพชิต ไม่ว่าจะไปสุปัฏฐา อยู่ตามโคนไม้ หรือในเรือนว่างก็ดี ข้าพระองค์ไม่มีความหวาดหวั่นหรือสะดุ้งกลัวเลย ข้าพระองค์พิจารณาเห็น ประโยชน์ของชีวิตนักบวชที่ไม่มีความกังวลอย่างนี้ จึงได้แปลง อุทานอยู่เนืองๆ ว่า สุขจริงหนอๆ พระเจ้าข้า”

เพราะฉะนั้น ที่ท่านแปลงอุทานถึงความสุข เพราะว่า ท่านได้เข้าถึงแหล่งแห่งความสุขภายใน เป็นสุขอยู่ในกลาง ธรรมกายที่มีแต่ความสุขล้วนๆ ไม่มีความทุกข์เจือปน ความ เดือดเนื้อร้อนใจก็หมดไป จิตใจเบิกบาน สดชื่น เพราะพระ- รัตนตรัยเป็นบ่อเกิดแห่งความสุข ความเบิกบานใจ ที่ไม่มีสิ่งใด จะมาเปรียบปานได้

ความสุขความเบิกบานจะเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อใจเรา ปราศจากกิเลสเครื่องร้อยรัด ใจจึงขยายออกไปอย่างไม่ มีขอบเขต และในขณะที่ใจขยายออกไป จะมีพลังแผ่ซ่านออกไป ด้วย เป็นพลังแห่งความดี ความบริสุทธิ์ ความปิติสุขขยาย

พระภัททิยเถระ

๓๘

ออกไป นี่คือการของจิตที่เบิกบานอย่างแท้จริงคือ จิตเบิก
ออกจากสิ่งที่มีดมัว แล้วก็เบ่งบานคลี่ขยาย เหมือนดอกบัว
บานรับอรุณในยามเช้า ใจขยายออกไปเรื่อยๆ พร้อมกับความสุข
ที่อยู่กับรัตนตรัยภายในตัว

ดังนั้น การปฏิบัติธรรมเพื่อให้เข้าถึงความสุขภายใน จึง
เป็นสิ่งสำคัญที่เราจะต้องฝึกใจให้เข้าถึงให้ได้ เมื่อเข้าถึงแล้ว
เราจะบันเทิงใจทั้งในโลกนี้และโลกหน้า คือเมื่อยังมีชีวิตก็สดชื่น
เบิกบาน เห็นรัตนะภายในสว่างไสวอยู่ในตัว ใสเกินใส สวยเกินสวย
จนไม่มีตัวอย่างใดๆ ในโลกจะมาเปรียบเทียบกับได้ เป็นความสุขที่
ยากจะสรรหาคำใดมาพรรณนาได้ นี่เรียกว่าบันเทิงในโลกนี้
เมื่อจะละโลก ร่างกายเสื่อมโทรม โรคภัยเบียดเบียน ร่างกาย
ทนไม่ไหวต้องแตกสลายไป ความบันเทิงใจ จะเคลื่อนย้ายจาก
ที่อยู่ในกายมนุษย์ แล้วออกไปบันเทิงในโลกหน้า ที่เป็นกายทิพย์
ที่ละเอียด สวยงาม มีความประณีตมากกว่ากายเนื้อนี้มากมาย
หลายเท่าตัว มีความเบิกบานตลอดไปจนถึงโลกหน้าเลย

เมื่อเราเข้าถึงพระรัตนตรัยอันบริสุทธิ์ได้ เราจะข้ามพ้น
จากทุกคติ อบายภูมิต่างๆ ไปสู่สุคติภูมิที่สูงขึ้นไปเรื่อยๆ คล้าย
กับเรือที่เราอาศัยข้ามฟาก จากฝั่งนี้ไปสู่ฝั่งโน้น และหาก
บริสุทธิ์ผ่องใสกันจริงๆ จนบรรลुकายธรรมอรหัต กายธรรมนั้น

พระภิกษุเทวีเถระ

๓๕

จะพาเราข้ามวัฏสงสารไปสู่ฝั่งพระนิพพานได้ เพราะฉะนั้น พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ สามอย่างนี้จึงเป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุด ที่จะให้ทั้งความสุขความบันเทิงใจในปัจจุบัน และในอนาคต จนกระทั่งถึงสุขอย่างยิ่งคือ พระนิพพาน เพราะฉะนั้นให้ทุกท่านตั้งใจฝึกใจให้หยุดนิ่ง ทำไปจนกว่าจะได้ เข้าถึงพระรัตนตรัยภายในกันทุกคน

